

bron 8

De Belgische schilder Ferdinand De Braekeleer maakt in 1837 het schilderij *De Spaanse Furie in Antwerpen*:

Toelichting:

Het schilderij verbeeldt de plundering van de stad Antwerpen in 1576. Links de Spaanse troepen, rechts de Antwerpse burgers onder leiding van Gozewijn van Varick.

bron 9

In 1890 wil Wilhelmina Drucker toespraken houden in Friesland om de invoering van het vrouwenkiesrecht te bevorderen. De voorzitter van de *Bond voor Algemeen Kies- en Stemrecht* schrijft aan haar:

Mejuffrouw!

Omdat wij heden te Leeuwarden vergadering hielden van het hoofdbestuur van de Nederlandse Bond voor Algemeen Kies- en Stemrecht (...) achtte ik het verstandig met deze heren eens over uw voorgenomen reis door Friesland te spreken, omdat ik uw komst op dit ogenblik, of liever in dit seizoen, althans wat het platteland betreft, als geheel nutteloos beschouw. Dit bleek ook het gevoel van de heren te zijn. Alleen te Leeuwarden zou u op een enigszins talrijk publiek kunnen rekenen. Wij zijn dus overeengekomen dat men te Leeuwarden overleg zou plegen (...), om vervolgens, bij enig uitzicht op voldoende belangstelling, u te berichten omtrent de dag van uw optreden aldaar, waarschijnlijk aanstaande zaterdagavond. (...) Gij stedelingen kunt u geen denkbeeld vormen van de bekrompenheid van de plattelandsvrouwen. Hier in Gorredijk hebben wij het nooit zover kunnen brengen dat meer dan 10 à 12 vrouwen een openbare bespreking van een maatschappelijk vraagstuk bezoeken. En die vrouwen worden als het ware met de vinger nagewezen en bekeken als zeldzame beesten in de dierentuin. Nu is het daarom juist nodig om te proberen enige belangstelling te wekken onder de vrouwen hier. En dat zou natuurlijk het best dóór de vrouw kunnen geschieden.

bron 10

Een foto, omstreeks 1920 gemaakt in de omgeving van Berlijn:

Toelichting:

De tank is door het Duitse leger gebruikt tijdens de Eerste Wereldoorlog.

bron 11

De voormalige Britse minister-president David Lloyd George bezoekt in 1936 Duitsland en schrijft daarover in de Britse krant *The Daily News*:

Hitler is een geboren leider. Een charismatische, dynamische persoon die maar een doel nastreeft, een sterke wilskracht heeft en een dapper hart. Hij is niet alleen op papier maar ook in werkelijkheid de Nationale Leider. (...) Het is waar dat elke openlijke kritiek op de regering in welke vorm dan ook is verboden. Dat betekent niet dat er geen kritiek is. Ik heb de toespraken van bekende nazi's openlijk veroordeeld horen worden. Maar ik heb geen enkele kritiek op of afkeuring van Hitler gehoord. Hij is net zo immuun voor kritiek als een koning in een monarchie. Hij is meer. Hij is de George Washington van Duitsland – de man die zijn land onafhankelijk heeft gemaakt van al haar onderdrukkers. (...) Wat Hitler in Neurenberg¹⁾ zei was waar. De Duitsers zullen elke indringer van hun eigen land tot de dood weerstaan maar ze hebben niet langer de wens om enig ander land binnen te vallen. De leiders van het moderne Duitsland weten maar al te goed dat Europa te groot is om door welke natie dan ook overlopen of vertrapt te worden, hoe krachtig haar bewapening ook mag zijn. Die les hebben ze in de oorlog geleerd.

noot 1 In september 1936 vindt de jaarlijkse Rijkspartijdag van de NSDAP plaats in Neurenberg. Hitler spreekt tijdens de partijdag een aantal malen de menigte toe.

bron 12

Op 17 november 1959 staat in de *Peking Review*, een weekblad van de Chinese Communistische Partij:

Er wordt geschat dat de opbrengst van voedselgewassen ongeveer 275 miljoen ton zal zijn, dus ongeveer 10 procent hoger dan in 1958; de katoenproductie zal waarschijnlijk meer dan 10 procent hoger zijn dan vorig jaar. Deze uitstekende resultaten zijn bereikt ondanks zeer ongunstige weersomstandigheden. Droogte, onbarmhartig zware regens en wateroverlast, stormen en insectenplagen; de ernstigste natuurrampen sinds de bevrijding hebben grote delen van het platteland geteisterd. (...) Rampen op deze schaal zouden in het oude China duizenden vierkante kilometers landbouwgrond tot woestijn hebben gemaakt (...). Dankzij de volledige inzet van het volk, geleid door de Communistische Partij, en de collectieve kracht en het gecoördineerde werk van de volkscommunes, was China in staat om al deze natuurrampen het hoofd te bieden en de sprong voorwaarts in de landbouw door te zetten.

bron 13

In het veelgelezen damestijdschrift *Margriet* staat in februari 1957 het fictieve verhaal 'Caro en haar Katoentje'. Hierin koopt Caro een afgeprijsde coupon (lap) gebloemde stof, wat er uiteindelijk toe leidt dat ze de man van haar dromen tegenkomt:

Het is eigenlijk heel gek, dat Caro's leven radicaal werd veranderd op het moment dat haar oog viel op dat gebloemde couponnetje. Caro, die nog nooit zelf iets had gemaakt, die meer een draagster is van model-japonnen uit de Haute Couture¹⁾ (...). Omdat ze een flatje had gekocht, en ingericht, maakte ze een tijdelijke financiële crisis door en was op de kleintjes gaan letten. (...) "Reuzekoopje", constateerde Caro met voldoening, "van 17,78 voor 2,50." Caro kan geweldig goed rekenen, dat merkt u wel, want u of ik zouden nooit uit ons hoofd kunnen uitrekenen hoeveel $3,95 \times 4,50$ ²⁾ is. Maar Caro is een slim meisje en heeft niet voor niets een reuze-baan op een accountantskantoor.

noot 1 exclusieve op maat gemaakte kleding

noot 2 Caro ziet dat de lap stof 4,5 meter lang is en oorspronkelijk 3,95 gulden per meter kost, wat een prijs zou opleveren van 17,78 gulden. Caro kan de stof nu kopen voor 2,50 gulden.